

Czy położna ubezpieczenia zdrowotnego (POZ) może pracować na stanowisku pielęgniarki wykonując zadania pielęgniarskie m in.:

- 1) w gabinecie zabiegowym z pobieraniem materiałów do badań laboratoryjnych włącznie,?*
- 2) w rejestracji lekarza rodzinnego (POZ)..?*

Przy tak postawionym pytaniu pojawiają się dwa problemy. Jeden, czy położna może pracować na stanowisku pielęgniarki? oraz drugi – jaki jest zakres uprawnień położnej POZ?

Ustawa o zawodach pielęgniarki i położnej z 15.07.2011 stanowi w art. 2, że zawody pielęgniarki i położnej są samodzielnymi zawodami medycznymi. Artykuł 28 u.z.p.p. określa warunki, jakie zobowiązana jest spełniać osoba, która chce wykonywać zawód pielęgniarki. Zgodnie z tym przepisem, prawo wykonywania zawodu pielęgniarki przysługuje osobie:

- 1) posiadającej świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły pielęgniarskiej;
- 2) posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) której stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu pielęgniarki;
- 4) która wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Zgodnie z art. 31 tejże ustawy prawo wykonywania zawodu położnej przysługuje osobie:

- 1) posiadającej świadectwo lub dyplom ukończenia szkoły położnych
- 2) posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) której stan zdrowia pozwala na wykonywanie zawodu położnej;
- 4) która wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Kolejnym warunkiem umożliwiającym podjęcie wykonywania zawodu pielęgniarki, położnej jest uzyskanie odpowiednio dokumentu "Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki", "Prawo wykonywania zawodu położnej". W myśl art. 37 ust. 1 ustawy o zawodzie pielęgniarki i położnej, prawo wykonywania zawodu stwierdza, na wniosek osoby zainteresowanej, Okręgowa Rada Pielęgniarek i Położnych, która dokonuje wpisu do Okręgowego Rejestru Pielęgniarek i Położnych i wydaje dokument "Prawo wykonywania zawodu pielęgniarki", "Prawo wykonywania zawodu położnej"

Jak wskazują przywołane powyżej przepisy ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej, osoba, która posiada stwierdzone prawo wykonywania zawodu pielęgniarki uprawniona jest do wykonywania wyłącznie tego zawodu, natomiast osoba która posiada stwierdzone prawo wykonywania zawodu położnej uprawniona jest do wykonywania wyłącznie zawodu położnej.

Udzielanie świadczeń zdrowotnych w postaci wykonywania zawodu pielęgniarki, położnej przez osobę bez wymaganych prawem uprawnień podlega odpowiedzialności karnej. Odpowiedzialności karnej podlega również ten, który zatrudnia taką osobę na stanowisku pielęgniarki, położnej.

W podobnych sprawach swoje opinie wydały Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych (16.09.2009r) oraz Konsultant Krajowy w dziedzinie pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego (18.03.2009r).

Jeżeli chodzi o czynności, które może wykonywać położna reguluje to :

1.ustawa o zawodzie pielęgniarki i położnej z 15.07.2011r – art. 5 pkt. Jest to bardzo szeroki zakres uprawnień położnej, ale skupię się tylko na czynnościach, o które Pani zapytuje.

art.5.1. Wykonywanie zawodu położnej polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w szczególności na:

1. Smuż

- realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia i rehabilitacji;
 - samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych;
 - profilaktyce chorób kobiecych i patologii położniczych;
2. rozporządzenie MZ z dnia 7.11.2007 w sprawie rodzaju i zakresu świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych udzielanych przez pielęgniarkę albo położną samodzielnie bez zlecenia lekarskiego – & 6.1 oraz & 9
- & 6.1 Położna jest uprawniona do wykonywania samodzielnie:
- świadczeń zapobiegawczych obejmujących:
 - wykonywanie szczepień ochronnych u noworodków w ramach kalendarza szczepień, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego;
 - świadczeń diagnostycznych obejmujących:
 - pobieranie materiałów do badań i wykonywanie testów diagnostycznych:
 - ciążowego,
 - na obecność białka w moczu,
 - oznaczenie poziomu glukozy we krwi,
 - kierowanie na badania diagnostyczne lub pobieranie materiałów do badań diagnostycznych,
 - pobieranie materiałów do badań bakteriologicznych (mocz, kał, płwocina, wydzielina z dróg rodnych, inne wydzieliny),
 - wykonywanie badania fizykalnego, pod warunkiem uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa,
 - wykonywanie badania fizykalnego umożliwiającego wczesne wykrywanie chorób sutka,
 - wykonywanie i interpretację badań służących do oceny stanu zdrowia płodu i ciężarnej, polegających na:
 - badaniu położniczym zewnętrznym,
 - badaniu położniczym wewnętrznym,
 - kardiokardografii,
 - wykonywanie pomiarów stężenia gazów biorących udział w procesie oddychania: gazometrii, kapnometrii, pod warunkiem odbycia kursu kwalifikacyjnego w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii,
 - wykonywanie pulsoksymetrii,
 - wykonywanie EKG, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego,
 - prowadzenie bilansu wodnego;
 - świadczeń leczniczych obejmujących:
 - zdjęcie szwów z kroczu,
 - płukanie pochwy,
 - wykonywanie zabiegów doodbytniczych (lewatywa, wlewka, kroplówka),
 - wykonywanie zabiegów z zastosowaniem ciepła i zimna,
 - stosowanie baniek lekarskich,
 - wykonywanie inhalacji,
 - doraźne podawanie tlenu,
 - tlenoterapię, pod warunkiem uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa,
 - zakładanie cewnika do pęcherza moczowego i usuwanie założonego cewnika,
 - płukanie pęcherza moczowego,
 - dobór sposobów i opatrywanie ran, odleżyn (do III° włącznie), pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego,
 - zdejmowanie szwów z ran pooperacyjnych, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego,

L. S.

- wykonywanie kaniulacji żył obwodowych,
- podawanie dożylnych leków oraz kroplowe przetaczanie dożylnych płynów w ramach postępowania w resuscytacji krążeniowo-oddechowej według obowiązujących standardów postępowania w stanach nagłych, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego,
- doraźną modyfikację dawki leczniczej leku przeciwbólowego w leczeniu choroby nowotworowej u chorych przewlekłe, pod warunkiem odbycia kursu specjalistycznego,
- wykonywanie intubacji dotchawiczej w sytuacjach nagłych, pod warunkiem uzyskania tytułu specjalisty w dziedzinie pielęgniarstwa w zakresie anestezjologii i intensywnej terapii,
- świadczeń rehabilitacyjnych

§ 9. Pielęgniarka, położna przy podejmowaniu czynności związanych z samodzielnym wykonywaniem świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych nie powinna wykraczać poza swoje umiejętności zawodowe, a w szczególności podejmować czynności wymagających umiejętności zawodowych uzyskiwanych w drodze doskonalenia zawodowego w odpowiedniej formie kształcenia podyplomowego.

3. rozporządzenie MZ z dnia 20 października 2005 r. w sprawie zakresu zadań lekarza, pielęgniarki i położnej podstawowej opieki zdrowotnej.

Załącznik nr 2 – Zakres zadań pielęgniarki i położnej POZ

Położna podstawowej opieki zdrowotnej planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarstwa i pielęgnacyjną, opiekę położniczo-neonatologiczno-ginekologiczną nad świadczeniobiorcą w miejscu zamieszkania i nauki, z uwzględnieniem miejsca wykonywania świadczenia, w zakresie:

- 1) promocji zdrowia i profilaktyki chorób;
- 2) świadczeń pielęgnacyjnych;
- 3) świadczeń diagnostycznych;
- 4) świadczeń leczniczych;
- 5) świadczeń rehabilitacyjnych.

Mając na uwadze powyższe, uznać należy, iż zawodu pielęgniarki nie może wykonywać osoba posiadająca wyłącznie prawo wykonywania zawodu położnej, a zawodu położnej nie może wykonywać osoba posiadająca wyłącznie prawo wykonywania zawodu pielęgniarki. Do podstawowych uprawnień zawodowych położnej należy udzielanie świadczeń zdrowotnych, a tym samym są to zasadnicze czynności, które uznaje się za wykonywanie zawodu położnej m.in. w zakresie realizacji zleceń lekarskich w procesie diagnostyki, leczenia, rehabilitacji oraz samodzielnym udzielaniu w określonym zakresie świadczeń zapobiegawczych, diagnostycznych, leczniczych i rehabilitacyjnych.

Odpowiadając na Pani pytanie *Czy położna ubezpieczenia zdrowotnego (POZ) może pracować na stanowisku pielęgniarki wykonując zadania pielęgniarstwa m.in.:*

- 1) w gabinecie zabiegowym z pobieraniem materiałów do badań laboratoryjnych włącznie,
- 2) w rejestracji lekarza rodzinnego (POZ).? odpowiadam, że położna może pracować w gabinecie zabiegowym i w rejestracji, ale na stanowisku położnej, wykonując swoje ustawowe zadania.

Konsultant wojewódzki
w dziedzinie
pielęgniarstwa ginekologicznego i położniczego
dla województwa kujawsko-pomorskiego

mgr Anna Szwed

7.11.2016r.

3 Buu